

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 03 0 U 022844 23 Uvp
Sarajevo, 07.09.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Ajanović-Selimović Amele, kao predsjednika vijeća, Kovač-Grabonjić Sanele i Babić Stanković Aleksandre, kao članova vijeća te Despotović Lee kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja A.S. iz B., ..., zastupanog po punomoćnici Salkanović Zurijeti, advokatu iz Živinica, ul. M. Tita broj 3., protiv akta broj: FZ3/2/2-31-2-270-4/22 MB/OB: ... od 08.08.2022. godine tuženog Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari ostvarivanja prava iz invalidskog osiguranja, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli, broj: 03 0 U 022844 22 U od 02.03.2023. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 07.09.2023. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli, broj: 03 0 U 022844 22 U od 02.03.2023. godine, uvažena je tužba tužitelja izjavljena protiv rješenja tuženog Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, broj FZ3/2/2-31-2-270-4/22 MB/OB: ..., od 08.08.2022. godine pa je to osporeno rješenje poništeno i upravna stvar riješena tako da je žalba tužitelja izjavljena protiv prvostepenog rješenja Kantonalne administrativne službe za Tuzlanski kanton u Tuzli, broj FZ6/2/1-31-2-22016/21 matični broj ..., od 16.12.2021. godine uvažena pa je to prvostepeno rješenje izmijenjeno u stavu 1. izreke na način da je utvrđeno da kod tužitelja, koji je u radnom odnosu u RMU "Banovići" dd Banovići, zbog povrede na radu od 03.12.2019. godine, postoji II kategorija invalidnosti, pa mu se priznaje pravo na raspoređivanje odnosno zapošljavanje na drugo odgovarajuće radno mjesto koje ne iziskuje rad u pognutom položaju, podizanje i prenošenje težeg tereta, te rad u jami, kao i pravo na odgovarajuću novčanu naknadu počev od 04.03.2021. godine, pa sve dok za to budu postojali zakonski uslovi. Stavom drugim pobijane presude tužena strana je obavezana tužitelju, na ime naknade troškova upravnog spora, isplati iznos od 240,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, pod prijetnjom izvršenja. Navedenim osporenim rješenjem tuženog je odbijena žalba tužitelja izjavljena protiv prvostepenog rješenja od 16.12.2021. godine, a kojim je utvrđeno da kod tužitelja zbog povrede od 03.12.2019. godine postoji II kategorija invalidnosti, pa mu se priznaje pravo na raspoređivanje na drugo odgovarajuće radno mjesto naprijed opisano i pravo na odgovarajuću

novčanu naknadu počev od 04.03.2021. godine i 16.11.2021. godine do dana rasporeda na drugo radno mjesto.

Podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi organ je osporio zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog povrede federalnog zakona ili drugog federalnog propisa ističući da je u konkretnom slučaju Prijava o nesreći na poslu neuredna jer nije popunjena od strane inspektora rada niti je ista zaprimljena od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja te da je prvostepeni sud pogrešno cijenio da tužitelju pripada pravo na novčanu naknadu bez ograničenja, a ne u skladu sa članom 55. tačka a) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Tuženi organ ne spori da je tužitelj povrijeđen na radu i da prijavu o nesreći na poslu ne popunjava zaposlenik nego poslodavac ali da se za tuženog primjenjuju propisi iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, smatrajući irelevantnim ko popunjava prijavu o nesreći na poslu te da nije postojao osnov za uspjeh tužitelja u postupku, u dijelu kojem je tužitelju počev od 04.03.2021. godine priznato pravo na odgovarajuću novčanu naknadu tako da se ne može primijeniti načelo uspjeha u parnici niti dosuditi troškovi postupka i predlaže da sud uvaži zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke i prvostepena presuda preinači na način da se tužba tužitelja odbije.

Tužitelj nije dostavio odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima¹, ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz podataka iz spisa predmeta i prvostepene presude proizilazi utvrđenim da je tužitelj dana 13.01.2021. godine prvostepenom organu podnio zahtjev za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti; da je prvostepeni organ, u postupku po tom zahtjevu pribavio nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za ocjenjivanje radne sposobnosti u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja Sarajevo – Odjeljenje za prvostepeni postupak medicinskog vještačenja u Tuzli, broj ORS-P-TZ-3938/21, od 16.11.2021. godine, kojim je bilo ocijenjeno da kod tužitelja, počev od 04.03.2021. godine "i danas 16.11.2021. godine" postoji II kategorija invalidnosti - promijenjena radna sposobnost, zbog koje tužitelj više nije sposoban za svoj posao: radnik - utovarač u jami, a sposoban je za drugi odgovarajući posao koji ne iziskuje: rad u pognutom položaju, podizanje i prenošenje težeg tereta i rad u jami; da je tim nalazom ocijenjeno da je uzrok invalidnosti kod tužitelja povreda na radu od 03.12.2019. godine; da je tužitelj, uz zahtjev za ostvarivanje prava, priložio i prijavu o nesreći na poslu, u kojoj je, između ostalog, konstatovano: da se povreda tužitelja dogodila dana 03.12.2019. godine, na mjestu obavljanja poslova i to prilikom izvlačenja kolica, koja su, pored tužitelja, iskočila iz pruge, kojom prilikom je pao i povrijedio leđa i glavu; da su ta kolica izvor ozljede tužitelja; da o nesreći na poslu nije obaviještena inspekcija rada; da je iz iste prijave o nesreći na poslu vidljivo da je potpisana od strane odgovorne osobe poslodavca i da je potpis ovjeren pečatom poslodavca; da je ista prijava popunjena i u dijelu "VI. Izvještaj doktora koji je pregledao povrijeđenog", te ovjerena potpisom i pečatom ljekara koji je pregledao tužitelja nakon povređivanja, te konstatovao da će nesposobnost za rad tužitelja nakon povređivanja trajati "više mjeseci". Na osnovu naprijed opisanog činjeničnog stanja prvostepeni organ je odlučio kao u izreci prvostepenog rješenja, pozivajući se na odredbe člana 52., 53., 55. i 57. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Protiv prvostepenog rješenja tužitelj je izjavio žalbu tuženom, koji je pribavio nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje

¹ "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 9/05

zdravstvenog stanja Sarajevo – Odjeljenje za drugostepeni postupak Sarajevo broj ORS-DOV-P-SA-322/22, od 23.05.2022. godine, iz kojeg nalaza, između ostalog, proizilazi da je pravilan nalaz, ocjena i mišljenje prvostepene ljekarske komisije u pogledu postojanja i kategorije invalidnosti, kao i uzrok njenog nastanka. Tuženi je osporenim rješenjem od 08.08.2022. godine odbio žalbu tužitelja, ističući da je nalazom drugostepene ljekarske komisije potvrđeno da kod tužitelja postoji promijenjena radna sposobnost zbog povrede na radu od 03.12.2019. godine, ali da je prvostepeni organ pravilno postupio kada je o pravu tužitelja na naknadu plate odlučio u skladu sa odredbama člana 55. tačka a) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju smatrajući da iz dokaza predmetnog spisa proizilazi da je prijava o nesreći na poslu "neuredna", jer "nije popunjena od strane Inspekcije rada, niti je ista zaprimljena od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja.

Tužitelj je protiv drugostepenog rješenja podnio tužbu prvostepenom sudu, koji je pobijanom presudom od 02.03.2023. godine uvažio tužbu tužitelja i riješio ovu upravnu stvar na način da je izmijenio prvostepeno rješenje od 16.12.2021. godine te je utvrdio da kod tužitelja, zbog povrede na radu od 03.12.2019. godine, postoji II kategorija invalidnosti, pa mu se priznaje pravo na raspoređivanje odnosno zapošljavanje na drugo odgovarajuće radno mjesto koje ne iziskuje rad u pognutom položaju, podizanje i prenošenje težeg tereta, te rad u jami, kao i pravo na odgovarajuću novčanu naknadu počev od 04.03.2021. godine, pa sve dok za to budu postojali zakonski uslovi. Prvostepeni sud je obrazložio presudu navodeći da je tuženi bio dužan, putem naprijed navedenih ljekarskih komisija Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, utvrđivati i ocjenjivati samo činjenice koje se tiču pitanja da li se povreda tužitelja od 03.12.2019. godine, može smatrati povredom na radu sa stanovišta činjenica iz kojih proizilazi da li se predmetna povreda zaista dogodila, i da li je uzročno vezana za obavljanje posla koji je tužitelj obavljao u momentu povređivanja, a ne i činjenica koje se tiču pitanja da je predmetna prijava o nesreći na poslu "uredna", odnosno "popunjena od strane Inspekcije rada" i da li je "zaprimljena od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja. Prvostepeni sud je istakao da prijavu o nesreći na poslu ne popunjava zaposlenik, nego poslodavac, koji se brine i o njenom dostavljanju nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja i popunjavanja odgovarajuće rubrike u kojoj se iznosi mišljenje inspektora rada, zbog čega se ovi nedostaci na koje se poziva tuženi, ili bilo koji drugi nedostaci te javne isprave, ne mogu staviti na teret tužitelju, niti bi tužitelj trebao da trpi bilo kakve štetne posljedice ukoliko poslodavac, iz bilo kojih razloga, ne postupi na taj način. S obzirom da je odredbama člana 55. stav 1. tačka c) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano da pravo na naknadu plate zbog manje plate na drugom radnom mjestu, osiguranik ima pod uvjetom da je promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti, a da je u konkretnom slučaju pouzdano i nesumnjivo dokazano da je promijenjena radna sposobnost kod tužitelja nastala po osnovu predmetne povrede na radu, prvostepeni sud je smatrao osnovanim navode tužbe da tužitelju pravo na novčanu naknadu, u skladu s tim odredbama, treba priznati i nakon raspoređivanja na drugo radno mjesto, tj. sve dok za to postoje zakonski razlozi. Prvostepeni sud je smatrao osnovanim navode tužbe da su tuženi i prvostepeni organ iz utvrđenog činjeničnog stanja izveli nepravilan zaključak, te da su, s tim u vezi, nepravilno primjenili odredbe člana 49. i 55. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kada su utvrdili da kod tužitelja II kategorija invalidnosti postoji samo zbog povrede od 03.12.2019. godine, umjesto zbog povrede na radu od istog datuma, i da mu pravo na odgovarajuću novčanu naknadu pripada počev od 04.03.2021. godine do dana rasporeda na drugo radno mjesto.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je, po ocjeni ovog suda, zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan.

Odredbom člana 49. stav 1. tačka a) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju² je propisano šta se smatra povredom osiguranika na radu, a to je ona povreda koja je prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim djelovanjem, naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je takva povreda uzročno vezana za obavljanje posla koji je osnov osiguranja. Odredbom člana 55. navedenog Zakona je propisano da osiguranik kome se na osnovu promijenjene radne sposobnosti obezbjeđuje pravo na raspoređivanje na drugo radno mjesto, odnosno pravo na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju ima pravo na: a) naknadu plate od dana nastanka invalidnosti do dana rasporeda na drugo radno mjesto, odnosno do upućivanja na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, kao i od dana završene prekvalifikacije ili dokvalifikacije do rasporeda na drugo radno mjesto (u daljnjem tekstu: naknada zbog čekanja), b) naknadu plate za vrijeme prekvalifikacije ili dokvalifikacije (u daljnjem tekstu: naknada za vrijeme prekvalifikacije ili dokvalifikacije) i c) naknadu plate zbog manje plate na drugom radnom mjestu (u daljnjem tekstu: naknada zbog manje plate), pod uslovom da je promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti.

Prema citiranim odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju proizilazi da osiguranik ima pravo na naknadu plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu u slučaju da je promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti. U konkretnoj upravnoj stvari, tuženi organ ne spori da je tužitelj povrijeđen na radu dana 03.12.2019. godine prilikom izvlačenja kolica, koja su pored tužitelja iskočila iz pruge, kojom prilikom je tužitelj pao i povrijedio leđa i glavu, a što jasno proizilazi iz medicinske dokumentacije u spisu kao što je prvi specijalistički nalaz Univerzitetskog kliničkog centra u Tuzli sačinjen nakon što je tužitelj dovezen kolima Hitne pomoći u pratnji čete za spasavanje kao i sačinjene Prijave o nesreći na poslu od 06.12.2019. godine koja je potpisana od strane poslodavca, u kojoj je, između ostalog, konstatovano da se povreda tužitelja dogodila na radu prilikom izvlačenja kolica; da o nesreći na poslu nije obaviještena inspekcija rada, a u dijelu kojeg popunjava doktor koji je pregledao povrijeđenog koji je ovjeren potpisom i pečatom ljekara koji je pregledao tužitelja nakon povređivanja, je konstatovano da će nesposobnost za rad tužitelja trajati "više mjeseci". Također je u postupku medicinskog vještačenje tužitelja od strane Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja priložena navedena Prijava o nesreći na poslu, a što je u skladu sa odredbom člana 11. Pravilnika o jedinstvenim kriterijima i pravilima postupku medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja³ kojim je propisano šta se prilaže uz zahtjev za medicinsko vještačenje, pa je u stavu 4. navedeno da, ukoliko se radi o povredi na radu, je neophodno dostaviti i prijavu o nesreći na radu.

Nesporno je utvrđeno da poslodavac tužitelja prijavu o nesreći na poslu nije dostavio kantonalnom zavodu osiguranja premda je istu sačinio nakon što je tužitelj povrijeđen obavljajući redovne radne poslove. Odredbom člana 28. stav 2. Zakona o zdravstvenom osiguranju⁴ pod povredom na radu, odnosno oboljenjem od profesionalne bolesti, u smislu ovog zakona, smatra se povreda odnosno oboljenje saglasno propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, a stavom 3. obavezana su pravna i fizička lica da za svaki slučaj povrede na radu i

² „Službene novine Federacije BiH“, br. 13/2018, 93/2019, 90/2021 i 19/2022

³ „Službene novine Federacije BiH“ broj: 63/21

⁴ „Službene novine Federacije BiH“ broj: 30/97, 7/02 i 70/08

oboljenja od profesionalne bolesti radnika dostave kantonalnom zavodu osiguranja prijavu, u roku od tri dana od dana povrede, odnosno utvrđivanja oboljenja od profesionalne bolesti.

Suprotno prigovorima iz zahtjeva tuženog organa, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud donio zakonitu presudu kada je utvrdio da tužitelju zbog povrede na radu od 03.12.2019. godine pripada pravo na odgovarajuću novčanu naknadu počev od 04.03.2021. godine, pa sve dok za to budu postojali zakonski uslovi obzirom da je u toku postupka nesporno utvrđeno da je tužitelj povrijeđen u toku rada, a ne samo da je povrijeđen, kako je navedeno u izreci prvostepenog rješenja od 16.12.2021. godine. Okolnost da poslodavac tužitelja nije ispunio svoju zakonsku obavezu iz člana 28. stav 3. Zakona o zdravstvenom osiguranju jer Prijavu o nesreći na poslu nije dostavio kantonalnom zavodu osiguranja, za njega predstavlja opasnost da bude novčano kažnjen od 500 do 2000 KM jer u zakonskom propisanom roku od dana povrede na radu odnosno nije dostavio prijavu kantonalnom zavodu osiguranja kako je propisano odredbom člana 111. stav 1. tačka 3. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Takav propust poslodavca ne može imati utjecaj na ostvarenje prava tužitelja da zbog povrede na radu ostvari pravo na zdravstvenu zaštitu iz osnova obaveznog zdravstvenog osiguranja. Prijava nesreće na poslu predstavlja izvještajni obrazac kojeg popunjava i dostavlja poslodavac nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja u cilju vođenja evidencije u oblasti provođenja zdravstvene zaštite kako je propisano odredbom člana 3. u vezi odredaba članova 24. i 54. Zakona o evidencijama u oblasti zdravstva⁵, međutim, nedostavljanje ovog obrasca nije prepreka da osiguranik drugim dokaznim sredstvima dokazuje da je promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu u smislu odredbe člana 133. stav 1. i člana 157. stav 2. Zakona o upravnom postupku. Ukoliko bi se povreda na radu osiguranika dokazivala isključivo pravilno popunjenom i dostavljenom prijavom poslodavca o nesreći na poslu, tada bi ostvarenje prava osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnošću ovisilo o volji ili sposobnosti poslodavca, a ne o utvrđenom pravom stanju stvari, što bi predstavljalo pretjerani formalizam koji bi onemogućio osiguraniku da dokazuje činjenicu o nastaloj povredi na radu na kojoj temelji svoj zahtjev.

Dalje, neosnovan je prigovor tuženog organa da tužitelju ne pripadaju troškovi upravnog spora budući da je tužitelj je u cijelosti uspio po zahtjevu iz tužbe pa je prvostepeni sud u skladu sa odredbom člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku⁶ koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu člana 55. Zakona o upravnim sporovima, pravilno odlučio kada je obavezao tuženog da tužitelju nadoknadi troškove upravnog spora, određujući visinu naknade u skladu sa odredbom člana 19. stav 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata⁷. Stoga se i u tom smislu navodi iz zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke ukazuju neosnovanim.

Kako je prvostepena presuda donesena uz pravilnu primjenu materijalnog prava, pri čemu nisu povrijeđena pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje ove upravne stvari, to je ovaj sud i ostale navode zahtjeva ocijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar

Predsjednik vijeća

Despotović Lea, s.r.

Ajanović-Selimović Amela, s.r.

⁵ „Službene novine Federacije BiH” broj 37/12

⁶ „Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

⁷ „Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 22/04

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U TUZLI
Broj: 03 0 U 022844 22 U
Tuzla, 02.03.2023. godine

Kantonalni sud u Tuzli, prilikom nejavnog rješavanja po sudiji pojedincu Predragu Krsmanoviću, uz sudjelovanje zapisničara Sadete Hadžismajlović, u upravnom sporu pokrenutom po tužbi tužioca **A.S.**, sina Š., iz B., ..., zastupanog po punomoćnici Zurijeti Salkanović, advokatu iz Živinica, ul. M. Tita broj 3., protiv rješenja tuženog **Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar**, broj FZ3/2/2-31-2-270-4/22 MB/OB: ..., od 08.08.2022. godine, u upravnoj stvari **ostvarivanja prava iz invalidskog osiguranja**, dana 02.03.2023. godine donio je slijedeću:

P R E S U D U

I- Tužba SE UVAŽAVA, pa se osporeno rješenje, bliže opisano u uvodu presude, PONIŠTAVA i ova upravna stvar

r j e š a v a

Žalba A.S., sina Š., iz B., izjavljena protiv prvostepenog rješenja Kantonalne administrativne službe za Tuzlanski kanton u Tuzli, broj FZ6/2/1-31-2-22016/21 matični broj ..., od 16.12.2021. godine, SE UVAŽAVA, pa se prvostepeno rješenje MIJENJA u stavu 1. izreke, i to na taj način da stav 1. izreke prvostepenog rješenja glasi:

"Utvrđuje se da kod A.S., koji je u radnom odnosu u RMU "Banovići" dd Banovići, zbog povrede na radu od 03.12.2019. godine, postoji II kategorija invalidnosti, pa mu se priznaje pravo na raspoređivanje odnosno zapošljavanje na drugo odgovarajuće radno mjesto koje ne iziskuje rad u pognutom položaju, podizanje i prenošenje težeg tereta, te rad u jami, kao i pravo na odgovarajuću novčanu naknadu počev od 04.03.2021. godine, pa sve dok za to budu postojali zakonski uslovi."

II- Tužena strana dužna je da tužiocu, na ime naknade troškova upravnog spora, isplati iznos od 240,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, pod prijetnjom izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Protiv rješenja tuženog bliže opisanog u uvodu presude, kao konačnog u upravnom postupku, tužilac je dana 30.08.2022. godine ovom sudu, putem naprijed navedene punomoćnice, podnio dozvoljenu i blagovremenu tužbu za pokretanje upravnog spora.

Iz navoda tužbe slijedi da se osporeni akt pobija zbog toga što u aktu nije pravilno primijenjeno materijalno pravo, zbog povrede pravila postupka, posebno zbog nepotpuno i nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja i nepravilnog zaključka u pogledu činjeničnog stanja.

U tužbi se, između ostalog, posebno ističe da je nejasno na osnovu čega tužena strana utvrđuje da se, u smislu odredbi člana 49. stav 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18 i 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21 i 19/22), povreda tužioca ima smatrati povredom van rada, kada

je ista nastala tokom obavljanja redovnih radnih aktivnosti, u jami RMU „Banovići” d.d. Banovići, i kada je Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja utvrdio uzročno-posledičnu vezu između povređivanja i nastale invalidnosti tužioca, odnosno da je isto povređivanje nastalo uslijed povrede na radu od 03.12.2019. godine.

Tužbom se predlaže da sud poništi osporeno rješenje i predmet vrati na ponovni postupak tuženom ili da utvrdi da kod tužioca postoji II kategorija invalidnosti zbog povrede na radu od 03.12.2019. godine, na osnovu čega mu se priznaje pravo na raspoređivanje odnosno zapošljavanje na drugo odgovarajuće radno mjesto koje ne iziskuje rad u pognutom položaju, podizanje i prenošenje težeg tereta, te radu u jami, kao i pravo na odgovarajuću novčanu naknadu počev od 04.03.2021. godine i 16.11.2021. godine, s tim da se tuženi obaveže da tužiocu nadoknadi troškove upravnog spora za sastav tužbe po punomoćniku, u iznosu od 240,00 KM.

Tuženi je u odgovoru na tužbu predložio da se tužba odbije kao neosnovana.

Tužba je osnovana.

Nakon što je razmotrio tužbu, odgovor na tužbu i sve upravne spise, sud je ispitao zakonitost osporenog rješenja, pa je cijeneći zahtjev, navode i razloge istaknute u tužbi i odgovoru na tužbu, te s tim u vezi odlučne činjenice, dokaze i podatke iz predmetnih upravnih spisa, odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz stanja u spisima predmeta slijedi da je osporenim aktom tuženi odbio kao neosnovanu, žalbu tužioca, izjavljenu protiv prvostepenog rješenja Kantonalne administrativne službe za Tuzlanski kanton u Tuzli, broj FZ6/2/1-31-2-22016/21 matični broj ..., od 16.12.2021. godine, kojim je riješeno:

"Utvrđuje se da kod A.S., koji je u radnom odnosu u RMU "Banovići" dd Banovići, zbog povrede od 03.12.2019. godine, postoji II kategorija invalidnosti, pa mu se priznaje pravo na raspoređivanje odnosno zapošljavanje na drugo odgovarajuće radno mjesto koje ne iziskuje rad u pognutom položaju, podizanje i prenošenje težeg tereta, te rad u jami, kao i pravo na odgovarajuću novčanu naknadu počev od 04.03.2021. godine i 16.11.2021. godine do dana rasporeda na drugo radno mjesto.

Prava po ovom rješenju osiguraniku obezbjeđuje poslodavac kod kojeg je radio u vrijeme nastanka invalidnosti."

Iz činjenica predmeta slijedi: da je tužilac, dana 13.01.2021. godine, prvostepenom organu podnio zahtjev za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti; da je prvostepeni organ, u postupku po tom zahtjevu, pribavio nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za ocjenjivanje radne sposobnosti u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja Sarajevo – Odjeljenje za prvostepeni postupak medicinskog vještačenja u Tuzli, broj ORS-P-TZ-3938/21, od 16.11.2021. godine, kojim je bilo ocijenjeno da kod tužioca, počev od 04.03.2021. godine "i danas 16.11.2021. godine" postoji II kategorija invalidnosti - promijenjena radna sposobnost, zbog koje tužilac više nije sposoban za svoj posao: radnik - utovarač u jami, a sposoban je za drugi odgovarajući posao koji ne iziskuje: rad u pognutom položaju, podizanje i prenošenje težeg tereta i rad u jami; da je tim nalazom ocijenjeno da je uzrok invalidnosti kod tužioca **povreda na radu** od 03.12.2019. godine; da je tužilac, uz zahtjev za ostvarivanje prava, priložio i prijavu o nesreći na poslu, u kojoj je, između ostalog, konstatovano: da se povreda tužioca dogodila dana 03.12.2019. godine, na mjestu obavljanja poslova, kod naprijed pomenutog poslodavca, i to prilikom izvlačenja kolica (cicki), koja su, pored tužioca, iskočila iz pruge, kojom prilikom je tužilac pao i povrijedio leđa i glavu;

da su ta kolica izvor ozlede tužioca; da o nesreći na poslu nije obaviještena inspekcija rada; da je iz iste prijave o nesreći na poslu vidljivo da je potpisana od strane odgovorne osobe poslodavca i da je potpis ovjeren pečatom poslodavca; da je ista prijava popunjena i u dijelu "VI. IZVJEŠTAJ DOKTORA KOJI JE PREGLEDAO POVRIJEĐENOG", te ovjeren a potpisom i pečatom ljekara koji je pregledao tužioca nakon povređivanja, te konstatovao da će nesposobnost za rad tužioca nakon povređivanja trajati "više mjeseci".

Na osnovu naprijed opisanog činjeničnog stanja prvostepeni organ je odlučio kao u izreci prvostepenog rješenja, pozivajući se na odredbe člana 52., 53., 55. i 57. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18 i 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21 i 19/22), ali ih ne dovodeći u bilo kakvu vezu sa utvrđenim činjenicama, i ne dajući bilo kakve razloge za svoju odluku.

Protiv prvostepenog rješenja tužilac je izjavio žalbu tuženom, koji je, u postupku po žalbi, pribavio nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo – Odjeljenje za drugostepeni postupak Sarajevo broj ORS-DOV-P-SA-322/22, od 23.05.2022. godine, iz kojeg nalaza, između ostalog, proizilazi da je pravilan nalaz, ocjena i mišljenje prvostepene ljekarske komisije u pogledu postojanja i kategorije invalidnosti, kao i uzrok njenog nastanka.

Na osnovu ovakvog nalaza i ocjene drugostepene ljekarske komisije tuženi je osporenim aktom odbio žalbu tužioca, posebno ističući da je nalazom drugostepene ljekarske komisije potvrđeno da kod tužioca postoji promijenjena radna sposobnost zbog povrede na radu od 03.12.2019. godine, ali da je prvostepeni organ pravilno postupio kada je o pravu tužioca na naknadu plate odlučio u skladu sa odredbama člana 55. tačka a) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18 i 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21 i 19/22), jer iz dokaza predmetnog spisa proizilazi da je predmetna prijava o nesreći na poslu "neuredna", jer "nije popunjena od strane Inspekcije rada, niti je ista zaprimljena od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja".

U obrazloženju osporenog akta tuženi takođe navodi da je predmetnom prijavom o nesreći na poslu utvrđeno da je uzrok ozlede "neracionalan i nesiguran način rada i neopreznost povrijeđenog pri radu", te da "nije izvršen uviđaj od strane policije niti od strane inspektora rada".

Imajući u vidu izloženo, sud je ocijenio da materijalno pravo u ovoj upravnoj stvari nije pravilno primjenjeno, te da su iz utvrđenog činjeničnog stanja tuženi i prvostepeni organ izveli nepravilan zaključak o pravima koja tužiocu pripadaju po osnovu II kategorije invalidnosti.

Naime, odredbama člana 49. stav 1. i 55. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18 i 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine), koje su bile na snazi u vrijeme podnošenja predmetnog zahtjeva, propisano je:

Član 49. stav 1.

(Povreda na radu)

(1) Povredom na radu smatra se:

a) povreda osiguranika, prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim djelovanjem, naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je takva povreda uzročno vezana za obavljanje posla koji je osnov osiguranja,

b) povreda koju osiguranik pretrpi na redovnom putu od stana do mjesta rada i obratno, odnosno radi obavljanja djelatnosti na osnovu koje je osiguran.

Član 55.

(Pravo osiguranika na naknadu plate)

Osiguranik kome se na osnovu promijenjene radne sposobnosti obezbeđuje pravo na raspoređivanje na drugo radno mjesto, odnosno pravo na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju ima pravo na:

- a) **naknadu plate** od dana nastanka invalidnosti **do dana rasporeda na drugo radno mjesto**, odnosno do upućivanja na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, kao i od dana završene prekvalifikacije ili dokvalifikacije do rasporeda na drugo radno mjesto (u daljnjem tekstu: naknada zbog čekanja),
- b) naknadu plate za vrijeme prekvalifikacije ili dokvalifikacije (u daljnjem tekstu: naknada za vrijeme prekvalifikacije ili dokvalifikacije) i
- c) **naknadu plate zbog manje plate na drugom radnom mjestu** (u daljnjem tekstu: naknada zbog manje plate), pod uslovom da je **promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti**.

Iz sadržaja citiranih odredaba člana 49. stav 1. tačka a) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju proizilazi da se povredom na radu, između ostalog, smatra i povreda osiguranika, prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim djelovanjem, naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, **ako je takva povreda uzročno vezana za obavljanje posla koji je osnov osiguranja**, iz čega slijedi da je postojanje **uzročne veze** između povrede i obavljanja nekog posla, prvenstveno, **stručno pitanje** o kojem se izjašnjavaju vještaci medicinske struke u postupku utvrđivanja invalidnosti.

U konkretnom slučaju, obje ljekarske komisije Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja **utvrdile su uzročnu vezu** između povređivanja tužioca i nastanka njegove invalidnosti, ocijenivši da je invalidnost kod tužioca uzrokovana povredom na radu od 03.12.2019. godine.

Ovu stručnu ocjenu ne negiraju ni tuženi, a ni prvostepeni organ, ali se, s tim u vezi, prilikom donošenja vlastite ocjene da se predmetna povreda tužioca **ne može smatrati povredom na radu**, upuštaju u ocjenu činjenica koje za rješavanje ove upravne stvari **nisu pravno relevantne**, i za čije ocjenjivanje oni **nisu ni nadležni**.

Naime, svoju ocjenu da se predmetna povreda tužioca **ne može smatrati povredom na radu**, tuženi zasniva na tvrdnji da iz dokaza predmetnog spisa proizilazi da je predmetna **prijava o nesreći na poslu "neuredna"**, jer "nije popunjena od strane Inspekcije rada, niti je ista zaprimljena od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja", te da je predmetnom prijavom o nesreći na poslu utvrđeno da je uzrok ozlede "neracionalan i nesiguran način rada i neopreznost povrijeđenog pri radu", i da "nije izvršen uviđaj od strane policije niti od strane inspektora rada".

Međutim, donoseći ovakvu ocjenu tuženi je potpuno zanemario da te činjenice nisu od bilo kakvog značaja za rješavanje ove upravne stvari ni po Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, ni po bilo kom drugom Zakonu, kao ni da tuženi po tom ili bilo kom drugom zakonu, nije ni nadležan da ih utvrđuje i ocjenjuje.

Shodno citiranim odredbama člana 49. i 55. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, tuženi je u konkretnom slučaju bio dužan, putem naprijed navedenih ljekarskih komisija Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, utvrđivati i ocjenjivati samo činjenice koje se tiču pitanja da li se povreda tužioca od 03.12.2019. godine, može smatrati povredom na radu sa stanovišta činjenica iz kojih proizilazi da li se predmetna povreda **zaista dogodila**, i da li je **uzročno vezana za obavljanje posla koji je tužilac obavljao u momentu povređivanja**, a **ne i činjenica** koje se tiču pitanja da je predmetna **prijava o nesreći na poslu "uredna"**, odnosno "popunjena od strane Inspekcije rada" i da li je "zaprimljena od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja", da li je izvršen uviđaj od strane

policije i inspektora rada, te kakav je uzrok ozlede, odnosno da li je do povrede došlo zbog "neracionalnog i nesigurnog načina rada i neopreznosti" tužioca pri radu".

S tim u vezi, sud posebno ističe da bi, s obzirom na naprijed pomenute odredbe materijalnog prava, ishod upravnog postupka morao biti isti čak i u slučaju da je tuženi, na osnovu nespornih i nesumnjivih dokaza, dokazao sve naprijed navedene tvrdnje, budući da pravo tužioca na novčanu naknadu i **nakon** rasporeda na drugo odgovarajuće radno mjesto, odnosno poslove, zavisi isključivo od toga da li se predmetna povreda **zaista dogodila**, i da li je **uzročno vezana za obavljanje posla koji je tužilac obavljao u momentu povređivanja**, što nesumnjivim proizilazi iz dokumentacije u spisu, a u prvom redu iz predmetne prijave o nesreći na poslu, a što među strankama, u konkretnom slučaju, nije ni sporno.

Sud posebno ističe da prijavu o nesreći na poslu **ne popunjava zaposlenik, nego poslodavac**, koji se brine i o njenom **dostavljanju nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja** i popunjavanja odgovarajuće rubrike u kojoj se iznosi **mišljenje inspektora rada**, zbog čega se ovi nedostaci na koje se poziva tuženi, ili bilo koji drugi nedostaci te javne isprave, **ne mogu staviti na teret tužiocu**, niti bi tužilac trebao da trpi bilo kakve štetne posledice ukoliko poslodavac, iz bilo kojih razloga, ne postupi na taj način.

Prema tome, s obzirom da je odredbama člana 55. stav 1. tačka c) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano da pravo na naknadu plate **zbog manje plate na drugom radnom mjestu**, osiguranik ima **pod uslovom** da je promijenjena radna sposobnost **nastala po osnovu povrede na radu** ili profesionalne bolesti, a da je u konkretnom slučaju pouzdano i nesumnjivo dokazano da je promijenjena radna sposobnost kod tužioca **nastala po osnovu predmetne povrede na radu**, sud smatra osnovanim navode tužbe da tužiocu pravo na novčanu naknadu, u skladu s tim odredbama, treba priznati i **nakon raspoređivanja na drugo radno mjesto**, tj. sve dok za to postoje zakonski razlozi.

Iz tog razloga sud smatra osnovanim navode tužbe da su tuženi i prvostepeni organ iz utvrđenog činjeničnog stanja izveli nepravilan zaključak, te da su, s tim u vezi, nepravilno primjenili naprijed citirane odredbe člana 49. i 55. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kada su utvrdili da kod tužioca II kategorija invalidnosti postoji **samo zbog povrede** od 03.12.2019. godine, umjesto zbog **povrede na radu** od istog datuma, i da mu pravo na odgovarajuću novčanu naknadu pripada počev od 04.03.2021. godine i od 16.11.2021. godine **do dana rasporeda na drugo radno mjesto**.

Stoga sud smatra da je, pravilnom primjenom tih odredaba, trebalo utvrditi da kod tužioca II kategorija invalidnosti postoji zbog **povrede na radu** od 03.12.2019. godine, i da mu pravo na odgovarajuću novčanu naknadu pripada počev od 04.03.2021. godine, i to trajno, odnosno sve dok za to postoje zakonski uslovi, umjesto **do dana rasporeda na drugo radno mjesto**.

S tim u vezi, sud posebno napominje da smatra suvišnim da se u nalazima ljekarskih komisija, navodi da invalidnost postoji počev od 04.03.2021. godine **i od 16.11.2021. godine** (kao dana sačinjavanja nalaza prvostepene ljekarske komisije), budući da invalidnosti objektivno **ne može** zakonito početi postojati u **dva različita dana**, odnosno **ne može početi postojati** i počev od 04.03.2021. godine, a zatim, **na dan 16.11.2021. godine** (tj. na dan kada je prvostepena ljekarska komisija sačinila svoj nalaz) **prestatu postojati** i, **istovremeno**, od tog istog dana, **ponovo početi postojati**, na šta upućuje takva ocjena ljekarskih komisija.

Ovo tim prije ako se imaju u vidu odredbe člana 48. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, iz kojih proizilazi da invalidnost II kategorije (promijenjena radna sposobnost) kod osiguranika u obaveznom osiguranju počinje da postoji od onog dana kada se utvrdi da je kod osiguranika **došlo do trajnih promjena** u zdravstvenom stanju, koje se više **ne mogu otkloniti daljim liječenjem ili medicinskom rehabilitacijom**.

Prema tome, radi zakonitog određivanja datuma početka postojanja invalidnosti, ljekarske komisije u postupku sačinjavanja nalaza, ocjene i mišljenja, moraju utvrditi činjenice iz kojih proizilazi **kog dana** je u konkretnom predmetu **završeno liječenje i/ili medicinska rehabilitacija**, nakon čega se zdravstveno stanje osiguranika **više nije moglo dalje sanirati i popravljati** (do stanja u kome ne postoji invalidnost, pa je **došlo do trajnih promjena** u zdravstvenom stanju osiguranika), i **taj dan** odrediti kao datum od kojeg **postoji invalidnost II kategorije**.

Stoga se, po shvatanju suda, datum kada je sačinjen nalaz, ocjena i mišljenje ljekarske komisije, može uzeti kao datum početka nastanka invalidnosti samo u slučaju kada se iz činjenica predmeta **ne može** pouzdano i nesumnjivo utvrditi **kog dana** je u konkretnom predmetu **završeno liječenje i/ili medicinska rehabilitacija** osiguranika.

Dosljedno takvom pogrešnom nalazu prvostepene ljekarske komisije, vezanom za određivanje **dva datuma** od kojih kod tužioca počinje postojati invalidnost II kategorije, prvostepeni organ je i pravo na novčanu naknadu tužiocu priznao počev od 04.03.2021. godine **i od 16.11.2021. godine**, umjesto samo od 04.03.2021. godine, budući da, shodno odredbama člana 55. predmetnog Zakona, osiguranik, kod koga je promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti, ima pravo na naknadu plate **počev od dana nastanka invalidnosti** (a, kao što je naprijed navedeno, po istom Zakonu, za jednog istog osiguranika, **ne mogu** istovremeno postojati **dva datuma nastanka invalidnosti**), iz kog razloga je sud predmetnu naknadu tužiocu odredio počev od 04.03.2021. godine, kao **datuma nastanka invalidnosti**, utvrđenog od strane obje ljekarske komisije).

Pošto tuženi pri donošenju osporenog akta nije vodio računa o navedenim nedostacima u primjeni materijalnog prava, na osnovu odredaba člana 12. tačka 2. i 4., te člana 36. stav 1., 2. i 3. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05), na osnovu odredaba člana 12. stav 1. tačka 1., 2., i 4., i člana 36. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05), sud je sam riješio upravnu stvar na način bliže opisan u izreci.

Odluka o troškovima upravnog spora zasnovana je na odredbama člana 55. Zakona o upravnim sporovima, u vezi sa članom 386. stav 1. i 387. Zakona o parničnom postupku ("Službene novine Federacije BiH" broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), a odnosi se na troškove sastava tužbe po punomoćniku advokatu, što po odredbama člana 19. stav 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službene novine Federacije BiH“ broj 22/04), iznosi 240,00 KM (bez PDV-a).

Zapisničar:
Sadeta Hadžismajlović, s.r.

Sudija:
Predrag Krsmanović, s.r.

POUKA: Protiv ove presude nije dozvoljena žalba.